

Arrest

nr. 339 867 van 20 januari 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat M. WARLOP
J. Swartenbroucklaan 14
1090 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 19 juni 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 4 juni 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 9 september 2025 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 21 september 2025.

Gelet op de beschikking van 17 november 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 12 december 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES TORRES LOREDO.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, loco advocaat M. WARLOP.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingen-wet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan worden verworpen. In casu wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoeker, die verklaart van Palestijnse origine te zijn afkomstig uit Gaza en aan wie internationale bescherming werd verleend in Griekenland, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 4 juni 2025, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Volgens de gegevens in het administratief dossier werd verzoeker op 17 februari 2023 de vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland en verkreeg hij er tevens een verblijfskaart (ADET) geldig tot 19 februari 2026 en een paspoort geldig tot 17 april 2028 (antwoorddocument Griekse Dublin Unit; map met documenten).

Waar verzoeker zich de vraag stelt of hij heden nog steeds internationale bescherming geniet in Griekenland, wijst de Raad erop dat er een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de verleende internationale beschermingsstatus enerzijds en de daaraan gekoppelde verblijfstitel anderzijds. Waar de verblijfstitels blijkens artikel 24 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (hierna: richtlijn 2011/95/EU) in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar zijn (zoals overigens ook in België), is zulks in beginsel niet het geval wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en die slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de richtlijn 2011/95/EU). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet berust inderdaad bij het CGVS, doch eens hieraan is voldaan, komt het de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het komt aldus aan verzoeker zelf en niet aan het CGVS toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke.

Er zijn geen ernstige indicaties dat hij thans in Griekenland niet langer deze beschermingsstatus zou hebben. Hij brengt geen concrete of verifieerbare elementen aan die wijzen op een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Uit het enkele feit dat het antwoord van de Griekse Dublinautoriteiten dateert van 5 december 2023, kan immers niet worden afgeleid dat verzoeker niet langer over internationale bescherming in Griekenland beschikt. Indien hij van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan zijn beschermingsstatuut, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het verzoeker toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

2. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

3. Uit de door beide partijen bijgebrachte landeninformatie blijkt niet dat de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, a priori allemaal automatisch zullen worden geconfronteerd met een

reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan. De situatie is niet van die aard dat elke statushouder zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie bevindt, die het onmogelijk maakt om in zijn of haar elementaire levensbehoeften te voorzien. Dit neemt niet weg dat er in Griekenland sprake is van een zeer precare situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terecht komt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

4. Verzoeker slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Hij betwist weliswaar in zijn verzoekschrift op algemene wijze de gedane vaststellingen van de commissaris-generaal, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen concreet met betrekking tot zijn persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te volharden in zijn eerder afgelegde verklaringen en deze te herhalen, brengt verzoeker geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van zijn beschermingsverzoek.

5. Verzoeker, een achtentwintigjarige man, maakt vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Uit zijn verklaringen kan niet blijken dat hij kampt met enige medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren.

Tijdens het persoonlijk onderhoud geeft verzoeker aan dat hij rugklachten heeft ten gevolge van een infectie, waarvoor in België een behandeling werd opgestart (NPO, p. 2). Hieruit kan echter niet worden afgeleid dat er sprake is van een medische aandoening die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en dat zijn medische toestand de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt(e). Zijn loutere verklaringen wijzen er niet op dat zijn medische situatie een ernstig invaliderende invloed heeft op zijn levensomstandigheden. Waar hij reeds rugpijn had tijdens zijn verblijf in het opvangcentrum in Griekenland, heeft het hem nooit belet om er te werken; hij kon werken in de bouwsector en in de groententeelt (NPO, p. 16, 18). Daarnaast benadrukt hij in zijn verzoekschrift dat hij lijdt onder de situatie in Gaza, waar zijn familie thans verblijft. Waar aangenomen wordt dat de toestand in Gaza verzoeker zwaar raakt, kan echter niet blijken dat deze situatie belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie. Verzoeker legt evenmin een medisch en/of psychologisch attest voor dat hiervan getuigt. Hij zet voorts nergens in concreto uiteen in welke mate zijn gezondheidstoestand hem belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze psycho-medische problemen zou zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen. De specifieke verwijzing in het verzoekschrift naar rechtspraak van de Raad, acht de Raad, nog daargelaten het gebrek aan precedentwerking, gelet op het voormelde, niet dienstig.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

6. De Raad herinnert er verder aan dat verzoekers ADET nog geldig is tot 19 februari 2026. Ook heeft verzoeker verklaard dat hij een AMKA en een AFM verkregen heeft (NPO, p. 19). Het AFM blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2024, p. 20: “the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the ADET and cannot be used until the ADET is renewed”). Hetzelfde geldt voor zijn AMKA. De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: “According to the latest JMD

F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires” (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248). Gezien verzoekers verblijfsvergunning niet verloopt voor 19 februari 2026, zijn zijn AFM en AMKA dus ook geldig tot die datum. Verzoeker heeft in geval van terugkeer tot Griekenland derhalve toegang tot de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, een bankrekening en de huur van woningen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken. Verzoekers betoog in zijn verzoekschrift omtrent de situatie waarmee begunstigen van internationale bescherming geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is niet dienstig gezien deze situatie niet op hem van toepassing is daar hij op heden nog steeds over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt. Waar de geldigheid van zijn Griekse verblijfsvergunning in februari 2026 vervalt, wijst de Raad er nog op dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo geeft het laatste AIDA-rapport te kennen dat “the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter’s decision is notified to the applicant also via email” (vrije vertaling: “de aanvraag tot verlenging wordt, tesamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld”) (AIDA-rapport, juni 2024, p. 244-246).

Daarenboven blijkt dat verzoeker over een zekere mate aan zelfredzaamheid beschikt om zich staande te houden in Griekenland. Zo was hij in staat de verschillende administratieve stappen te zetten om onder andere zijn Grieks reisdocument en zijn AMKA te verkrijgen. Het feit dat verzoeker in staat was om documenten te verkrijgen die niet automatisch verleend worden, maar die op eigen kracht moeten aangevraagd worden waarbij een ganse procedure moet gevolgd worden, wijst, in tegenstelling tot wat verzoeker in zijn verzoekschrift voorhoudt, wel degelijk op een zekere mate van zelfredzaamheid. Zelfredzaamheid houdt in dat men in staat is om zelfstandig in zijn basisbehoeften te voorzien of daartoe het initiatief neemt. Wanneer iemand erin slaagt om de nodige stappen te zetten om zijn verblijfs- en reisdocumenten te bekomen, toont dit aan dat hij of zij beschikt over organisatorisch vermogen. Dit is een indicatie van persoonlijke veerkracht en het vermogen om zelfstandig beslissingen te nemen en stappen te zetten. In tegenstelling tot wat hij in het verzoekschrift voorhoudt, blijkt verzoekers zelfredzaamheid daarnaast ook uit het feit dat in staat was om via officieuze wegen, werk en onderdak te vinden in Griekenland. Dit laat immers zien dat hij veerkrachtig is en zich weet staande te houden.

7. Zoals in de bestreden beslissing terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond zoals op het vlak van werkgelegenheid of huisvesting, niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigen van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigen zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoonde. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Uit de gedragingen van verzoeker blijkt immers dat hij eerder beperkte stappen gezet om in Griekenland een duurzaam bestaan op te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. De commissaris-generaal merkt in dit verband terdege: “U verklaart weliswaar dat u twee dagen op straat heeft geslapen en vervolgens een kamer heeft gehuurd van een Libanese vrouw via een Syriër (CGVS, p.16-17). Deze Syriër had u gevonden via een kerk waar vluchtelingen samenkomen. Na twee maanden werd u er buitengezet door de politie, waarna de Libanese vrouw u weliswaar een gelijkaardige kamer aanbood om verder te huren, wat u ook deed (CGVS, p.17). Om in uw levensonderhoud te voorzien werkte u 20 dagen illegaal in de bouwsector. Deze job vond u via verschillende contacten (CGVS, p.16). Voorts was u werkzaam in de groenteteelt, een job die u via het internet had gevonden (CGVS, p.18). Hieruit blijkt dat u, ondanks de beperkte periode die u op straat doorbracht - maar waarin u de nodige inventiviteit en zelfredzaamheid aan de dag legde om ook toen in uw basisbehoeftes te voorzien - , er eigenlijk steeds in bent geslaagd om onderdak te voorzien en dat u er een huurwoning kon regelen. Op de vraag of u nog andere manieren heeft aangewend om werk te zoeken in

Griekenland naast officieuze contacten en het internet, stelt u dat u wel probeerde, maar dat niemand u werk gaf (CGVS, p.18-19). Gezien uw vage antwoord, wordt u nogmaals gevraagd waar u dit dan heeft nagevraagd. U verkreeg informatie van mensen die reeds langer in Griekenland verbleven, zoals Egyptenaren en Syriërs. Gevraagd of u naar organisaties, ngo's of de gemeente ging voor meer informatie over werkgelegenheden, stelt u dat u dit wel deed, maar dat u een AMKA of AFM nodig had, waarover u niet beschikte. Vervolgens stelt u wél een AFM te hebben (CGVS, p.19). Meer concreet gevraagd naar de bureaus waar u dan heen ging, ontwijkt u de vraag. U antwoordt als volgt: "Het meeste werk in GR is illegaal. Er is iemand die de chef wordt genoemd, die alles regelde maar zonder contracten" (CGVS, p.19). Het mag duidelijk wezen dat u niet ter zake komt. Wanneer u wederom gevraagd wordt concreet te antwoorden, stelt u dat u niet naar specifieke bureaus bent gegaan. Uw vriend ging wel en kreeg daar te horen dat hij de taal diende te leren (CGVS, p.19). Hieruit kan worden vastgesteld dat u weinig stappen heeft gezet om legaal werk te vinden. Wat betreft het leren van de Griekse taal, verklaart u dat u niet begeleid werd nadat u het opvangcentrum had verlaten, waardoor u geen taallessen vond (CGVS, p.20). Nogmaals gevraagd naar de stappen die u hiertoe zelf heeft gezet, verklaart u niet te hebben gezocht naar een taalschool, hoewel u de taal wel wilde leren; u had immers geen tijd door uw werk - wat dan weer impliceert dat u het merendeel van de tijd wel aan het werk was (CGVS, p.20). Het is onduidelijk hoe u kon nagaan wat de uren van de taallessen waren, wanneer deze plaatsvonden, hoe ze in uw werkschema zouden kunnen passen als u nergens informatie heeft proberen vergaren hieromtrent."

Door in het verzoekschrift louter eerder afgelegde verklaringen te herhalen, slaagt hij er niet in hier anders over te doen denken. Verzoeker toont verder evenmin aan dat hij werd geconfronteerd met arbeidsmarktmoelijkheden die niet eveneens gelden voor Griekse burgers.

Waar verzoeker verklaart dat hij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op vlak van gezondheidszorg, stelt de commissaris-generaal terecht dat deze verklaringen niet voldoen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie: "U verklaart dat u rugpijn had in het gesloten opvangcentrum (cfr supra). U werd er doorverwezen naar Athene, waar u vervolgens naartoe ging. In Athene ging u één keer naar het ziekenhuis, echter begreep u niet wat men zei tegen u en bent u weer vertrokken (CGVS, p.20). U stelt dat het moeilijk is iemand te vinden om voor u te vertalen en dat vertalingen via de telefoon niet aanvaard worden. U toont niet aan dat u op zoek bent gegaan naar een vertaler. Hoewel u de taal niet sprak, heeft u een voorschrift verkregen voor pijnstillers (CGVS, p.21)."

Door in het verzoekschrift te herhalen dat het ziekenhuis weigerde een vertaalapp te gebruiken en hij geen toegang had tot een tolk, werpt hij geen ander licht op de gedane bevinding. Dit betreffen overigens loutere beweringen en kunnen derhalve niet zonder meer worden aangenomen. Daarbij werd verzoeker wel degelijk medicatie voorgeschreven. Dat het hem niet duidelijk was om welke reden het medicijn werd voorgeschreven doet hier geen afbreuk aan en betekent niet dat hem medische zorg ontzegd werd. Uit zijn verklaringen kan dan ook niet worden geconcludeerd dat zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland niet zouden worden gerespecteerd.

De Raad herinnert er voorts aan dat verzoeker over een geldige ADET en AMKA beschikt. Objectieve informatie wijst aan dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 275). De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker niet aantoont een bijzondere kwetsbaarheid te hebben die negatieve gevolgen heeft op vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en/of een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker toont dan ook niet aan dat, in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging, hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest.

De commissaris-generaal duidt verder aan dat verzoeker reeds na een dermate korte tijd nadat hij zijn beschermingsstatus heeft verkregen, namelijk na vier maanden, Griekenland heeft verlaten. Dit getuigt niet van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. Verder bemerkt de commissaris-generaal terdege: "Dat u bovendien ook de middelen had om vanuit Griekenland naar België te reizen, middels een vliegtuigticket, is in deze context veelzeggend (CGVS, p. 17 en p. 21). Uw moeder zou u bijkomend geld hebben opgestuurd omdat zij wilde dat u naar België zou gaan in plaats van in Griekenland te verblijven (CGVS, p. 17). Ook dit is veelzeggend. Het geld dat u verdiende, alsook u werd opgestuurd door uw familie, had u in Griekenland kunnen aanwenden om er uw leven verder uit te bouwen. Het is duidelijk dat u dit zelfs niet heeft overwogen. Waarom uw moeder bovendien liever had dat u in België zou zijn in plaats van in Griekenland is evenmin duidelijk." Het betoog dat de levensomstandigheden in Griekenland hem geen andere keus lieten dan door te reizen, is weinig beduidend. Voorgaande vaststellingen maakt duidelijk dat verzoeker niet de nodige inspanningen heeft geleverd om in Griekenland een bestaan op te bouwen. Hij koos er echter voor om het geld dat hij verdiende en dat hij

gekregen had van zijn moeder, te gebruiken voor zijn reis naar België in plaats van te proberen zijn leven op te bouwen in Griekenland.

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoeker blijkt evenwel niet dat hij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk te zoeken of om de taal te leren. De houding en het handelen van verzoeker duiden er daarentegen op dat hij geenszins van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen. Verzoeker slaagt verzoeker er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten er niet geëerbiedigd werden.

Verzoeker, die geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, heeft zoals hoger is gebleken, verder niet aangetoond dat hij de nodige zelfredzaamheid ontbeert om in zijn levensbehoeften te voorzien.

Nu verzoeker eerder zeer beperkte stappen heeft gezet op het vlak van huisvesting en tewerkstelling, kan hij bezwaarlijk stellen dat hij geen kans maakte op het verkrijgen van een job of onderdak of toegang tot medische zorgen. Het algemeen betoog in zijn verzoekschrift doet hier geen afbreuk aan. Aangezien geen oprechte intentie kan blijken om een duurzaam bestaan op te bouwen in Griekenland, is het voor verzoeker onmogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of het aanbieden van taalcursussen in Griekenland en slaagt hij er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten als statushouder er niet werden geëerbiedigd.

8. In zijn verzoekschrift maakt hij nog op algemene wijze gewag van discriminatie en racisme, echter hieruit kan evenmin blijken dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland hierdoor zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad merkt in dat verband op dat vreemdelingen in Griekenland, net als in andere lidstaten, kunnen worden geconfronteerd met discriminatie, racisme of xenofobie maar dat dit niet tot het besluit leidt dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoeker niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit op zich evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zouden zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkenen bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

9. In de mate verzoeker aanvoert dat hij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland, verwijst de Raad naar het voorgaande waarbij werd vastgesteld dat geen elementen voorliggen waaruit kan blijken dat verzoeker actueel niet langer internationale bescherming geniet in Griekenland. Op geen enkele wijze toont hij aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van terugdrijving van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont hij in concreto aan dat er in zijn geval een reëel risico op refoulement bestaat.

10. Voorts voert verzoeker geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde (overige) documenten. Zij vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, gezien zij door verzoeker niet dienstig worden aangevochten, onverminderd overeind.

11. Hoewel de beschikbare informatie getuigt van diverse problemen op het vlak van huisvesting, sociale zekerheid en tewerkstelling in hoofde van statushouders in Griekenland, blijft verzoeker, zoals blijkt uit de bestreden beslissing, in gebreke om in zijn geval aan te tonen dat zijn levensomstandigheden in dat land de vereiste drempel van zwaarwichtigheid bereiken of zullen bereiken bij terugkeer. Verzoeker toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

Verzoeker maakt, gelet op de gedane vaststellingen, niet in concreto aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij bij terugkeer naar Griekenland zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en

beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin maakt hij aannemelijk dat er in casu sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest. In tegenstelling tot wat verzoeker meent, worden er geen voldoende concrete, individuele elementen voorgelegd die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat hij zich kan beroepen op zijn beschermingsstatus in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

12. Derhalve lijkt verzoeker geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat hij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op zijn specifieke omstandigheden verhinderen. Zijn beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Aangezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. In deze omstandigheden blijkt niet dat verzoeker zich nog dienstig kan beroepen op (een schending van) de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, die betrekking hebben op het beoordelen van de nood aan een internationale beschermingsstatus. Aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is verzoekers verwijzing naar de algemene veiligheidssituatie in Gaza niet dienstig.

13. In zoverre verzoeker aanvoert dat de redelijke termijn bij de behandeling van zijn zaak overschreden werd, merkt de Raad op dat een langdurig verblijf in België niet relevant is voor de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling (RvS 8 maart 1995, nr. 52.125). Verzoeker toont ook niet aan benadeeld te zijn door de lange duur van de asielprocedure nu hij langer bescherming genoot tegen de beweerde vervolging en hij langer in de mogelijkheid werd gesteld aanvullende stukken te verzamelen ter staving van zijn relaas.

14. Het aangevoerde middel lijkt ongegrond.”

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag worden beschouwd als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Deze wetsbepaling houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoeker te erkennen als vluchteling of hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nrs. 227.364 en 227.365).

4.1. In het proces-verbaal van de terechtzitting van 12 december 2025 om 10.30 uur staat het volgende vermeld:

“De zaken 341 663 en 341 661 (volgnr. 11) worden gezamenlijk opgeroepen en met akkoord van beide verzoekers, die broers zijn, gezamenlijk behandeld.

Tolk 1855 staat onder eed en tolkt Arabisch – Nederlands in beide zaken.

De voorzitter verwijst naar de gronden van de beschikkingen die het voorwerp uitmaken van de verzoeken om te worden gehoord. Verzoekers leggen elk een aanvullende nota neer en stellen dat de zorgwekkende situatie voor statushouders in Griekenland genoegzaam blijkt uit de bijgebrachte landeninformatie. Zij wijzen er ook op dat zij beiden UNRWA-erkend vluchteling zijn en dus van rechtswege aanspraak kunnen maken op een beschermingsstatuut. [M.], 29 jaar, licht verder toe dat hij in Griekenland werd erkend als vluchteling in februari 2023, wat maakt dat zijn verblijfsvergunning (‘ADET’) slechts geldig is tot februari 2026. Het is een illusie om te denken dat hij deze tijdig zal kunnen doen verlengen in geval van terugkeer, zodat hij verstoken zal blijven van hulpverlening. [A.], 21 jaar, wijst erop dat hij werd erkend in september 2023, wat maakt dat ook hij op minder dan een jaar zit van het vervallen van zijn ADET, wat ook in zijn hoofd een risico uitmaakt. Verzoekers verwijzen voor wat de moeilijkheden inzake de verlenging van Griekse verblijfsdocumenten betreft naar de rapportering van RSA van maart en april 2025, waaruit ook blijkt dat men om zijn documenten te kunnen laten vernieuwen geen strafbare feiten mag hebben gepleegd, ook niet in het buitenland. Om dit te kunnen nagaan moeten de Griekse autoriteiten “een rogatoire commissie uitschrijven”, wat een zeer tijdrovend proces is. Verder lichten verzoekers toe dat [M.] al sinds augustus 2023 in België verblijft en [A.] sinds december van dat jaar. Aangezien zij al meer dan twee jaar geleden in Griekenland werden erkend als vluchteling, kunnen zij er thans geen toegang meer krijgen tot het Helios+-hulpprogramma, gelet op de daarvoor bestaande maximumtermijn. Dit houdt onmiskenbaar een verergering van hun situatie in. Tot slot wijzen verzoekers erop dat zij Palestijnse vluchtelingen zijn en dat hun kwetsbaarheid in die hoedanigheid moet worden aangenomen. Op dit element wordt onvoldoende geantwoord in voormelde beschikkingen. Verder bevraagd, licht [A.] toe dat hij als negentienjarige is toegekomen in Griekenland, er op straat heeft geslapen en geen werk of onderdak heeft gevonden. Pas na aankomst in België is zijn leven “weer ok” geworden. [M.] bevestigt dat zijn broers uiteenzetting ook voor hem geldt: in België hebben zij een arbeidscontract en voelen zij zich gesteund; zij kunnen hier in hun eigen levensonderhoud voorzien en op eigen benen staan. In Griekenland was dit onmogelijk en uit de contacten die zij hebben met kennissen die er nog verblijven blijkt dat de situatie er sinds hun vertrek nog verder is verslechterd.”

Zoals geacteerd in het proces-verbaal heeft verzoeker ter terechtzitting een aanvullende nota neergelegd overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet met daarbij gevoegd een brief van 19 november 2025 van Griekse organisaties aan het CGVS waarin wordt geduïd dat het CEDOCA-rapport “Greece – Assistance to Migrants” van 25 juli 2025 onnauwkeurige, foutieve en misleidende informatie bevat. Via consulteerbare weblinks verwijst hij hierin tevens naar informatie omtrent de situatie van personen met een internationale beschermingsstatus in Griekenland, waaronder het “Country Report: Greece. Update 2024” van AIDA/ECRE van september 2025 en de rapporten van RSA/PRO ASYL, met name “Recognised refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights” van maart 2025, de publicatie “No support for refugees returned to Greece” van 20 maart 2025 en de publicatie “Recognised refugee statistics in Greece: first half of 2025” alsook de COI Focus “Griekenland: Helios+ en Helios Junior” van 17 september 2025.

Daarnaast verwijst verzoeker naar een moeilijke psychische situatie, die “eveneens” samenhangt met de situatie in Gaza. Hij haalt in dat verband een verslag van Ulysse aan, maar dit wordt evenwel niet bijgevoegd. Verder brengt hij informatie bij omtrent de situatie in Gaza.

4.2. De Raad herinnert eraan dat artikel 39/76, §1, tweede lid van de Vreemdelingenwet luidt als volgt: “De partijen kunnen hem tot de sluiting der debatten door middel van een aanvullende nota nieuwe elementen ter kennis brengen. Onverminderd het in artikel 39/60 bedoelde verbod, beperkt de aanvullende nota zich tot deze nieuwe elementen, op straffe van het uit de debatten weren van de aanvullende nota wat het overige betreft. Niet in de aanvullende nota vervatte nieuwe elementen worden ambtshalve uit de debatten geweerd.”

In zoverre in de aanvullende nota landeninformatie, elementen en argumenten worden aangehaald die dateren van voor het verzoekschrift van 19 juni 2025 en pas voor de eerste maal worden bijgebracht per aanvullende nota, worden deze uit de debatten geweerd. Deze hadden namelijk reeds eerder kunnen worden voorgelegd bij het verzoekschrift. Aanvullende nota’s, net zomin als de vraag tot horen, kunnen niet worden aangewend als uitbreiding van het ingediende verzoekschrift. De procedure in artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet is namelijk niet bedoeld om door middel van een aanvullende nota de middelen uit het verzoekschrift uit te breiden. Deze bepaling biedt de partijen enkel de mogelijkheid om nieuwe elementen, in de zin van elementen die zij onmogelijk eerder konden aanbrengen, alsnog in een aanvullende nota aan te reiken.

De Raad neemt deze aanvullende nota mee in het beraad, in zoverre deze betrekking heeft op nieuwe elementen in de zin van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet. Waar in de aanvullende nota nieuwe middelen worden ontwikkeld, worden deze uit de debatten geweerd.

Een verzoek tot horen na een beschikking op grond van artikel 39/73 van de Vreemdelingenwet heeft op zijn beurt, zoals hoger reeds wordt opgemerkt in punt 2 van het arrest, dan weer uitsluitend tot doel mee te delen dat men zijn standpunt alsnog op de terechtzitting wil uiteenzetten. De vraag tot horen biedt de verzoeker echter geenszins de mogelijkheid om nieuwe middelen of argumenten aan te voeren of om onvolkomenheden in het verzoekschrift alsnog recht te zetten. Het gaat er enkel om dat wie daarom verzoekt de mogelijkheid krijgt zijn standpunt op de terechtzitting uiteen te zetten indien hij het niet eens is met de in de beschikking opgenomen argumentatie (RvS 26 juni 2013, nr. 224.092; RvS 29 oktober 2013, nr. 10.017 (c)). Een verzoek tot horen dient niet om het verzoekschrift uit te breiden, en kan en mag derhalve niet als dusdanig worden gebruikt.

5. Verzoeker brengt, met voormeld betoog ter zitting en in voormelde aanvullende nota, geen concrete en dienstige argumenten of elementen bij die van aard zijn afbreuk te doen aan de grond in de beschikking van 9 september 2025.

5.1. Algemene situatie van statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland

De kernvraag is of de door verzoeker bijgebrachte nieuwe informatie in zijn aanvullende nota, waarnaar wordt verwezen ter terechtzitting, toelaat anders te oordelen met betrekking tot de situatie van personen die internationale bescherming in Griekenland genieten dan hetgeen uiteengezet is in de beschikking.

De Raad stelt vast dat in de verschillende rapporten in het rechtsplegingsdossier, voorgelegd door beide partijen, de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland wordt onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfs-documenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheids-nummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse

Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257, *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-20). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de statushouder worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor te leggen voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een gedrukte ADET. De Griekse politie tracht de afspraken binnen 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de gedrukte ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek indiende, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET. Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek

met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPE) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de afgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders daartoe hun wettelijk verblijf in Griekenland moeten aantonen. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23).

Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders daartoe hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daarvoor moeten worden voorgelegd. Een formeel bewijs van verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of huisvesting, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen, Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever (werkbelofte) of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI); een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen of een bewijs van studie. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Een AMKA wordt eveneens gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22 alsook de referentie via consulteerbare weblink naar [Refugee.info Greece](https://greece.refugee.info/Greece), "Health insurance" beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 21, 51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *“the European way of life”*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).-

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is groot. Het is immers moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen. Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld

omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-33; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p.257-261).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag “Feitenonderzoek” stelt dan weer dat het beschikken van een geldig AMKA-nummer volstaat (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 37). Wat er ook van zij, de Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en desgevallend toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen :

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te

ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwessies opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken.” (vrije vertaling “Communication on the status of migration management in mainland Greece”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale voorzieningen

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, werkbelofte of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie. De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen na verlening van internationale bescherming. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze de facto uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; “Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het sociaalzekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. ‘cash assistance’), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door een gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen

dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders in beginsel gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé-dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *“If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription”* (UNHCR Greece, *“Living In Greece – Access to healthcare”*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; waarnaar via consulteerbare weblink wordt verwezen in voetnoot 308 van *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 49-51).

Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *“Health insurance”* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar via consulteerbare weblink wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 21, 51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 49-51, 67; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 12).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 49-51; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan aanhouden (zie bv. RSA over *“Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025”* van 30 september 2025).

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning.

De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale voorzieningen en de huisvesting.

5.2. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland op dit ogenblik nog steeds ernstig en moeilijk is, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd.

De door verzoeker bijgebrachte, nieuwe informatie van 2025 inzake de situatie van statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland, bevestigt dat de situatie voor Griekse statushouders moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid, en toegang tot sociale voorzieningen en gezondheidszorg.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale uitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Gelet op nieuwe Griekse wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

5.3. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met het geheel van de landeninformatie die door beide partijen wordt bijgebracht, oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken evenwel niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land a priori een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Ofschoon de informatie die verzoeker met zijn aanvullende nota heeft aangebracht actueler is en recentere gegevens bevat dan de informatie die eerder voorlag bij de kennisgeving van de beschikking, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land a priori een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

De voormelde landeninformatie volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de geboden bescherming in hoofde van eenieder die er internationale bescherming werd verleend, niet langer effectief of toereikend zou zijn en evenmin dat statushouders bij terugkeer naar Griekenland hoe dan ook zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie er gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim*, pt. 91).

Met het betoog ter zitting en de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoeker dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. Verder is de door verzoeker neergelegde brief van de Griekse NGO's niet dienstig. De verwerende partij heeft zich bij de beoordeling van verzoekers situatie in Griekenland immers niet op het bekritiseerde CEDOCA-rapport "Greece – Assistance to Migrants" van 25 juli 2025 gebaseerd. Nergens wordt verwezen naar dit rapport. Evenmin werd met dit rapport rekening gehouden bij het opstellen van de voormelde beschikking van 9 september 2025.

De Raad is tot een gedegen analyse van de situatie van statushouders in Griekenland kunnen komen zonder hiervoor een beroep te doen op het door verzoeker bekritiseerde CEDOCA-rapport.

In zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking hebben op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van zijn situatie aangezien hij aldaar reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermings-verzoek blijft dus aan de orde. In dit verband moet rekening worden gehouden met "alle gegevens van de zaak" (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van de verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen. In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

Daarbij komt het aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

5.4. Persoonlijke situatie van verzoeker als Grieks statushouder

5.4.1. In de punten 5 tot en met 7 van de beschikking van 9 september 2025 wordt uitgebreid ingegaan op verzoekers persoonlijke situatie als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en worden de individuele elementen die hij heeft aangehaald omstandig besproken, waarbij wordt vastgesteld dat hij niet aantoonbaar dat hij persoonlijk zijn rechten en voordelen als statushouder in Griekenland niet meer kan laten gelden en een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt.

De Raad herneemt kort enkele bevindingen van de bestreden beslissing en de beschikking:

- verzoeker is een zelfredzame man van 29 jaar die niet aannemelijk maakt dat hij een bijzondere kwetsbaarheid heeft die hem zou verhinderen zijn rechten als statushouder te doen gelden;
- verzoeker kreeg op 17 februari 2023 de vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland en hij verkreeg er tevens verblijfsdocumenten geldig tot 19 februari 2026;
- uit verzoekers verklaringen en gedragingen blijkt geen oprechte intentie om zich als Grieks statushouder in de Griekse samenleving te integreren; uit zijn verklaringen en gedragingen blijken niet de nodige inspanningen om zich als Grieks statushouder in de Griekse samenleving te integreren door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, wel integendeel; hij toont niet aan, gelet op de korte tijd die hij in Griekenland verbleef na de toekenning van de vluchtelingenstatus en zijn gebrekkige inspanningen om aldaar een leven op te bouwen, dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, niet in de mogelijkheid was om zijn rechten als statushouder aldaar te doen gelden en evenmin zijn er indicaties dat dit het geval zal zijn bij terugkeer naar Griekenland;
- uit zijn verklaringen en gedragingen blijkt dat verzoeker over de nodige zelfredzaamheid beschikt om zijn rechten als statushouder in Griekenland te doen gelden en in zijn levensonderhoud te voorzien.

Verzoekers betoog ter terechtzitting is niet van aard afbreuk te doen aan de in de beschikking gedane individuele beoordeling van zijn persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland, zoals hierna zal blijken.

5.4.2. Verzoeker herhaalt dat hij en zijn broer Palestijnse vluchtelingen zijn en dat hun kwetsbaarheid in die hoedanigheid moet worden aangenomen. Op zijn tijdens het persoonlijk onderhoud aangehaalde rugklachten gaat hij niet in. Zijn verklaarde gezondheidstoestand werd reeds besproken en beoordeeld in de bestreden beslissing en in de beschikking van 9 september 2025. Zoals reeds geduid in punt 5 van voormelde beschikking, kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te

oefenen dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten.

Verzoeker brengt ter zitting geen concrete elementen bij die hier anders over doen denken. Hij zet nergens in concreto uiteen in welke mate het feit dat hij een Palestijnse vluchteling is, hem persoonlijk belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte hiervan zou zijn op zijn vermogen om autonoom te functioneren, arbeid te verrichten of om administratieve procedures op te starten en op te volgen, alsook op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen. Er zijn heden ook geen elementen voorhanden waaruit blijkt dat verzoeker (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zou zijn; zulks wordt niet medisch gestaafd. Zoals tijdens zijn persoonlijk onderhoud verklaard, was hij in Griekenland in staat te werken in de bouwsector en de groententeelt (NPO, p. 16, 18); ter terechtzitting geeft verzoeker aan dat hij werkzaam is in België. De Raad moet vaststellen dat er heden nog steeds geen medische en/of psychologische attesten voorliggen die een medische aandoening of psychische problemen zouden bevestigen.

Verzoeker argumenteert in de aanvullende nota nog dat hij behoort tot de sociale groep van Palestijnen uit Gaza, waar een genocide plaatsvindt, en dat hieruit een bijzondere kwetsbaarheid voortvloeit. Hoewel kan worden aangenomen dat de huidige situatie in Gaza een invloed kan hebben op de mentale gezondheid van personen afkomstig uit deze regio, dient een psychische kwetsbaarheid individueel aannemelijk te worden gemaakt. Er wordt niet betwist dat de situatie in Gaza een psychologische impact kan hebben op verzoeker. Hoewel er begrip is voor de druk die verzoeker ondervindt omwille van de situatie in Gaza, kan in deze stand van zaken, gelet op voorgaande vaststellingen, echter uit niets blijken dat verzoekers persoonlijke mentale gezondheidstoestand van dien aard is dat hij dermate ernstige psychische problemen ondervindt die belangrijke negatieve gevolgen hebben (gehad) op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en zijn zelfstandig functioneren beperken. Verzoeker overtuigt bijgevolg geenszins in zijn argumentatie. De Raad moet vaststellen dat er heden geen medische en/of psychologische attesten voorliggen die een medische aandoening of psychische problemen of enige psychische kwetsbaarheid in verzoekers hoofde zouden bevestigen. Nogmaals, verzoeker weet zijn verklaringen ter terechtzitting op geen enkele wijze te ondersteunen met medische of psychologische attesten; dat hij enige medische of psychologische behandeling behoeft, blijkt aldus niet. Er liggen geen concrete elementen voor wat betreft gezondheidsproblemen met een grote invloed op verzoekers zelfstandigheid en autonomie alsook zijn vermogen om arbeid te verrichten of om administratieve procedures op te starten en op te volgen. Er kan nergens uit worden afgeleid dat zijn gezondheidstoestand hem zal verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland. Er kan ook niet worden afgeleid dat verzoeker niet in zijn levensonderhoud kan voorzien waardoor hij bij een terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Er blijkt niet dat verzoeker omwille van zijn mentale of fysieke gezondheidstoestand in Griekenland zeer moeilijk of niet zal kunnen werken. Nergens kan worden gelezen dat hij zich in Griekenland omwille van zijn gezondheidstoestand niet staande zou kunnen houden. Gelet op wat voorafgaat kan in deze stand van zaken niet blijken dat verzoekers gezondheidstoestand een terugkeer naar Griekenland in de weg staat.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Verzoeker brengt ter zitting geen elementen bij die hier een ander licht op kunnen werpen.

5.4.3. De Raad onderstreept dat verzoeker, die geen bijzondere kwetsbaarheid kent, nog kan beschikken over een geldige verblijfsvergunning, een geldige AFM en een geldige AMKA, zoals in punten 6 en 7 van de beschikking en de bestreden beslissing wordt geduid (AD CGVS, NPO, p. 19; Bijkomende vragen M-status Griekenland; map met documenten). Verzoeker betwist dit ter zitting niet.

Verzoeker beschikt aldus over essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten als statushouder uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen bij terugkeer naar Griekenland.

Zo heeft hij een fiscaal registratienummer (AFM) dat toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Verder bezit verzoeker een AMKA, een sociaal zekerheidsnummer dat nodig is om toegang te krijgen tot gezondheidszorg. In zoverre zijn AMKA nog zou moeten worden geactiveerd of gereactiveerd, toont verzoeker met een algemeen betoog en verwijzing naar algemene landeninformatie niet in concreto aan dat hij bij terugkeer naar Griekenland in zijn individuele omstandigheden geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen die nodig zijn voor het activeren van zijn AMKA, zoals uiteengezet in punten C en F van dit arrest. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke

negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden. Er liggen geen medische stukken voor waaruit blijkt dat verzoeker (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is, noch ligt een invaliditeitsattest voor.

5.4.4. Waar zijn Griekse verblijfsvergunning op 19 februari 2026 verloopt, herhaalt de Raad, zoals reeds geduid in punt 6 van de beschikking van 9 september 2025, dat de procedure voor een verlenging van de ADET al vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (AIDA-rapport, juni 2024, p. 244; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Verzoeker kon en kan bijgevolg in tussentijd al tijdig stappen zetten, al dan niet met hulp van anderen zoals zijn advocaat in België, om zich hierover terdege te informeren alsook zelf actief en tijdig concrete inspanningen te leveren om de verlenging van zijn ADET te bewerkstelligen en te bespoedigen. Verzoeker betwist dit niet ter terechtzitting en toont ook niet aan dat dit voor hem niet mogelijk was of dat dit hem niet gelukt is. Uit niets blijkt en verzoeker toont niet aan dat hij zijn ADET in de toekomst niet zal kunnen laten verlengen.

Daarenboven wordt in de bestreden beslissing en in punt 6 van de beschikking geduid dat verzoeker over een zekere zelfredzaamheid beschikt om zich staande te houden bij een terugkeer naar Griekenland.

In punt 6 van de beschikking wordt hierover geduid: *“Zo was hij in staat de verschillende administratieve stappen te zetten om onder andere zijn Grieks reisdocument en zijn AMKA te verkrijgen. Het feit dat verzoeker in staat was om documenten te verkrijgen die niet automatisch verleend worden, maar die op eigen kracht moeten aangevraagd worden waarbij een ganse procedure moet gevolgd worden, wijst, in tegenstelling tot wat verzoeker in zijn verzoekschrift voorhoudt, wel degelijk op een zekere mate van zelfredzaamheid. Zelfredzaamheid houdt in dat men in staat is om zelfstandig in zijn basisbehoeften te voorzien of daartoe het initiatief neemt. Wanneer iemand erin slaagt om de nodige stappen te zetten om zijn verblijfs- en reisdocumenten te bekomen, toont dit aan dat hij of zij beschikt over organisatorisch vermogen. Dit is een indicatie van persoonlijke veerkracht en het vermogen om zelfstandig beslissingen te nemen en stappen te zetten. In tegenstelling tot wat hij in het verzoekschrift voorhoudt, blijkt verzoekers zelfredzaamheid daarnaast ook uit het feit dat in staat was om via officieuze wegen, werk en onderdak te vinden in Griekenland. Dit laat immers zien dat hij veerkrachtig is en zich weet staande te houden.”*

Zijn zelfredzaamheid blijkt ook uit het feit dat verzoeker, hoewel hij daar beperkte stappen heeft gezet om zijn rechten als statushouder te laten gelden, alsnog werk en verblijfsaccommodatie vond in Griekenland via officieuze wegen, en dit bovendien met een beperkte kennis van het Grieks. Verzoeker heeft in Griekenland gewerkt in de bouwsector en in de groententeelt. Ook in België wist verzoeker de weg te vinden naar de arbeidsmarkt.

Verzoeker kan bij terugkeer naar Griekenland deze zelfredzaamheid en veerkracht aanwenden in afwachting van de verlenging van zijn verblijfsvergunning, te meer omdat uit wat voorafgaat blijkt dat hij in staat is om administratieve stappen te zetten.

Verder wijst de Raad er nog op dat verzoeker in Griekenland al een asielprocedure heeft doorlopen, een beschermingsstatus heeft gekregen, contact heeft gehad met de Griekse autoriteiten zodat enige basiskennis met betrekking tot de Griekse administratie kan worden verondersteld.

Waar verzoeker ter terechtzitting nog aangeeft dat hij in België een arbeidscontract heeft en hier in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien en op eigen benen staan, kan redelijkerwijze worden aangenomen dat hij over eigen middelen beschikt. Daarnaast wijst de Raad erop de ADET van zijn broer nog geldig is tot 19 september 2026. Verzoeker kan bijgevolg, mocht dit nodig blijken te zijn, (tijdelijk) op hem steunen, net als op hun kennissen die nog in Griekenland verblijven en met wie zij nog contact hebben, zoals ter zitting aangegeven.

Verzoeker is derhalve voldoende zelfredzaam, beschikt over eigen middelen en een netwerk, om bij terugkeer naar Griekenland er zich staande te houden en om er, mits het leveren van afdoende inspanningen, een duurzaam leven op te bouwen.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders in beginsel gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Uit de voorgelegde landeninformatie blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het (re)activeren van zijn AMKA en/of de verlenging van zijn ADET, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet zal zijn verstoken van toegang tot gezondheidszorg. De Raad verwijst hierbij naar punt H van dit arrest waarin wordt uiteengezet waarom een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg.

5.4.5. Verder herhaalt verzoeker summier zijn wedervaren in Griekenland. Met verwijzing naar de motieven van de bestreden beslissing wordt onder punt 7 uitgebreid ingegaan op verzoekers persoonlijke situatie als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en worden de door hem aangehaalde individuele elementen omstandig besproken, waarbij wordt vastgesteld dat hij niet aantoonde dat hij persoonlijk zijn rechten en voordelen als statushouder in Griekenland niet meer kan laten gelden en een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt. Verzoeker had ook helemaal niet de intentie om in Griekenland een

duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen nu hij het land reeds vier maanden na het verkrijgen van zijn internationale beschermingsstatus verliet.

Dat een overheid niet steeds onmiddellijk woningen en financiële middelen kan toekennen aan vreemdelingen, houdt niet in dat deze vreemdelingen vervolgens niet worden geholpen en dat zij zelf niet tijdelijk in hun levensbehoeften kunnen voorzien. Verder dienen bij de beoordeling van de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland betreffende de toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale voorzieningen, gezondheidszorg, huisvesting of integratie, in beginsel de omstandigheden van de Griekse onderdanen als maatstaf of standaard in ogenschouw te worden genomen, en niet de standaarden die desgevallend van toepassing zijn in andere lidstaten van de EU. Net zoals niet iedere EU-onderdaan op gelijke wijze aanspraak kan maken op dergelijke voorzieningen, geldt dit immers eveneens voor vreemdelingen die internationale bescherming werd verleend binnen de EU. De vaststelling dat er tussen EU-lidstaten verschillen bestaan in de mate waarin aan personen met internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen doen gelden, impliceert bijgevolg geenszins zonder meer een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Dit dient daarentegen op concrete wijze te worden aangetoond, rekening houdend met het gegeven dat óók de socio-economische moeilijkheden of perspectieven van de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld gezondheidszorg of tewerkstelling. De Raad wijst erop dat verzoeker internationale bescherming heeft verkregen in Griekenland dat als EU-lidstaat is gebonden aan het EU-acquis dat voorziet in (minimum)normen inzake rechten en voordelen die zijn verbonden aan zijn beschermingsstatus en waarvan verzoeker gebruik kan maken. Zoals reeds vastgesteld, toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Het is niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland internationale bescherming heeft verkregen, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Door louter eerder aangehaalde verklaringen te herhalen en de gedane gevolgtrekkingen tegen te spreken, zonder echter concreet in te gaan op de inhoud van de beschikking en hiertegen daadwerkelijk enige concrete repliek te formuleren, doet verzoeker thans niet anders oordelen en slaagt hij er niet in de concrete vaststellingen in de bestreden beslissing en voormelde beschikking in een ander daglicht te plaatsen. Deze blijven bijgevolg gehandhaafd.

De Raad herinnert er hierbij aan dat situaties die geen *“zeer verregaande materiële deprivatie”* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Op basis van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zouden zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend, in casu België, dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, in casu Griekenland, kan niet worden geconcludeerd dat verzoeker bij terugkeer naar die lidstaat zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor een behandeling die onverenigbaar is met artikel 4 van het Handvest (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 94 met verwijzing naar het arrest Jawo van datzelfde Hof). Zo er al sprake zou zijn van een mogelijk kwaliteitsverschil in vergelijking met België op het vlak van gezondheidszorg, sociale bescherming en aangepast onderwijs, volstaat dit op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zal belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU. De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *“zeer verregaande materiële deprivatie”* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor statushouders.

De Raad herhaalt dat een algemene verwijzing, zoals in de aanvullende nota waarbij dienaangaande naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen, naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor statushouders in Griekenland, niet volstaat om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als statushouder in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Dit dient in concreto te worden aangetoond, waartoe verzoeker in gebreke blijft. Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht is gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad kan slechts vaststellen dat verzoeker op geen enkele wijze aannemelijk heeft gemaakt dat hij in Griekenland alle mogelijke middelen zou hebben benut, laat staan uitgeput, om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden.

Verzoeker maakt verder niet op overtuigende wijze aannemelijk dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zal

terecht komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Verzoeker kan evenmin in alle redelijkheid stellen dat er in zijn hoofd sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland wegens een bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen.

5.5. Aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de aan hem toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is de verwijzing naar de algemene situatie in Gaza niet dienstig.

5.6. In de mate dat verzoeker ter zitting de lange duur van de procedure aanklaagt en stelt dat hij alsook zijn broer thans geen toegang meer krijgen tot het Helios+-hulpprogramma, stelt de Raad vast dat verzoeker hierover in zijn verzoekschrift van 19 juni 2025 geen enkele opmerking heeft gemaakt, en beklemtoont dat een verzoek tot horen er niet toe strekt om onvolkomenheden in het verzoekschrift alsnog recht te zetten of om nieuwe middelen of argumenten aan te voeren. Een vraag tot horen na een beschikking op grond van artikel 39/73 van de Vreemdelingenwet heeft immers uitsluitend tot doel mee te delen dat men zijn standpunt alsnog op de terechtzitting wil uiteenzetten. Die vraag biedt de verzoeker echter geenszins de mogelijkheid nieuwe middelen of argumenten aan te voeren. Het gaat er enkel om dat wie daarom verzoekt de mogelijkheid krijgt zijn standpunt op de terechtzitting uiteen te zetten indien hij het niet eens is met de in de beschikking opgenomen argumentatie (RvS 26 juni 2013, nr. 224.092; RvS 29 oktober 2013, nr. 10.017 (c)).

Verzoeker kan in zijn betoog verder allerminst ernstig worden genomen. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten vier maanden nadat hij daar internationale bescherming heeft verkregen. Hij erkent zelf dat er gedurende één tot twee jaar na de toekenning van internationale bescherming ondersteuning beschikbaar was vanwege de Griekse instanties via het oude en nieuwe Helios-programma, maar hij heeft ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze hulp en het land vroegtijdig te verlaten. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om zijn leven in Griekenland op te bouwen. Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op de verwerende partij, terwijl verzoeker zelf verzaakt heeft aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden. Verzoeker toont verder geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Bovendien beschikt verzoeker, zoals reeds gesteld, over de nodige zelfredzaamheid om in zijn levensonderhoud te voorzien bij terugkeer naar Griekenland alsook over een netwerk dat hem hierin, al dan niet tijdelijk, kan ondersteunen.

5.7. Verzoeker brengt bijgevolg, gelet op het voorgaande, in deze stand van zaken geen dienstige elementen bij die ertoe nopen anders te oordelen dan hetgeen in de bestreden beslissing en in voormelde beschikking wordt aangegeven.

6. Derhalve wordt geen afbreuk gedaan aan de in de beschikking van 9 september 2025 opgenomen grond en de in de bestreden beslissing gedane vaststellingen. Bijgevolg brengt verzoeker heden geen elementen naar voor waaruit blijkt dat hij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op twintig januari tweeduizend zesentwintig door:

M. MAES TORRES LOREDO,

kamervoorzitter

T. LEYSEN,

griffier

De griffier,

T. LEYSEN

De voorzitter,

M. MAES TORRES LOREDO